

בעניין:

מועדון השחמט ראשון לציון, שד' בן גוריון 42, ראשון לציון, באמצעות מר עדי להב,
דוא"ל adilahav@gmail.com

- נגד -

האיגוד הישראלי לשחמט - מנהלת הליגה, בית השחמט, רח' טאגור 26, תל אביב, דוא"ל
office@chessfed.org.il

פסק דין

1. ביום 30.5.2022 קבעה מנהלת הליגה של האיגוד הישראלי לשחמט, בסעיף 2 להחלטתה:

"ליגת עילית נשים. הוחלט שהשנה אין קבוצות יורדות. לשנה הבאה 2 קבוצות עולות מארצית ובנוסף יצורפו גם קבוצות עם מינימום מד כושר ממוצע של 1700 ב4 לוחות הראשונות (כך במקור - דא"פ). בשנה הבאה יהיה מינימום 10 קבוצות בליגה עילית. כמו כן הוחלט שהשנה לא ישחקו בשיטה שוויצרית אלא ששמונה הקבוצות יחולקו לשני בתים (3 סיבובים) ואח"כ יהיה שלב פליי – אופ של חצי גמר וגמר בו הראשונה בכל בית תשחקנה בהצלחה נגד השנייה בבית המקביל ושתי המנצחות ישחקו ביניהן בגמר. כך גם לגבי מקומות 3-4 בכל בית (כל קבוצה תשחק 5 משחקים)".

2. ביום 2.6.2022 הגיש המערער ערעור לבית הדין העליון על החלטה זו. לטענתו, "אין סמכות למנהלת הליגה לשנות כלל את חוקי הליגה או מבנה הליגה שנקבעו לפני תחילתה, במהלך עונת המשחקים גם אם נקבעו כללים בתחילת העונה שכוללים שגיאות, רשלנות, תכנון שלא ניתן לבצע אותו, הנכון הוא לכנס את הקבוצות המעורבות ואותן בלבד, ועליהן לקבל החלטה כיצד פותרים את הפלוגטר שנוצר. הליך תאום כזה מתקיים שנה בשנה בליגה הלאומית בקבוצות הגברים".

עוד הוסיף המערער ש"בהחלטה שנתקבלה במנהלת הליגה, יש חשש של ניגוד עניינים בין חברי מנהלת הליגה בכהונתם בתפקידם במנהלת לבין תפקידים כמנהלים ופעילים אחרים במועדונים ואשר הם מייצגים קבוצות שייחגו מההחלטות שנתקבלו, ויפגעו בקבוצות אחרות". בסיכום הערעור מבקש המערער לבטל את החלטת מנהלת הליגה מתאריך 30.05.2022, ולדאוג שמנהלת הליגה תכנס את נציגי הקבוצות שנותרו בליגה הלאומית כדי לקבל החלטה הגיונית וסבירה.

3. בתשובה, כתב יו"ר מנהלת הליגה שהמנהלת לא חרגה מכללי הליגה הכתובים למעט בנושא הקפאת הירידות. לטענתו, מנהלת הליגה קיימה דיון מעמיק וממושך בנושא ליגת הנשים והתקבלו החלטות איכותיות הבאות לשרת ולחזק את כלל קבוצות הנשים בארץ מבלי לפגוע באף קבוצה.

לדבריו, כולן ייצאו נשכרות מהשינויים הטכניים שקיבלה מנהלת הליגה. וכי אף המערער אינו טוען כי קבוצות ראשון לציון עלולות להיפגע כתוצאה מהחלטות המנהלת. יו"ר מנהלת הליגה מציין בתשובתו שהשינוי המהותי שהתקבל עוסק בשיטת המשחקים בליגה הלאומית וכי בשום מקום בכללי הליגה לא כתוב באיזו שיטה יישחקו, האם בשיטה השוויוצרית או בכל שיטה אחרת והנושא נתון לשיקול דעתה הבלעדי של מנהלת הליגה. יו"ר מנהלת הליגה אישר שהוועדה שינתה את מספר היורדות, לדבריו, הדבר נעשה כדי להגדיל את מספר הקבוצות בליגה הלאומית לעשר קבוצות ובכל מקרה יש החלטה לקראת שנת 2023 שתהיינה לליגה הלאומית עשר קבוצות וזו הדרך להגדיל את הליגה על ידי הקפאת הירידה. בסיכום דבריו הוא כותב כי "הפלונטר" עליו כותב המערער הוא דמיוני בלבד ועל כן מבקשת מנהלת הליגה לדחות את הערעור.

4. בתשובה לתגובת מנהלת הליגה חזר המערער על טענותיו שהיה מקום לשמוע את מנהלי המועדונים הנוגעים בדבר ולמצוא מגנון סביר לפתרון הבעיה. לגבי שיטת המשחקים טוען המערער שהשיטה החדשה פוגעת בקידום השחמט לנשים מאחר ששיטת פליי-אופ מחייבת את המשתתפים להציג את ההרכבים החזקים ביותר בכל המשחקים ואינה מתאימה ללוח הזמנים של התחרות - חמישה סיבובים בשלושה ימים. המערער טען שבכל השנים האחרונות שהיו מעל שש קבוצות, הליגה הייתה בשיטה השוויוצרית ולכן לא היה ניתן לצפות שמנהלת הליגה תשנה לחלוטין את השיטה שהייתה נהוגה.

דיון והכרעה

5. כללי הליגה לשנת 2022 פורסמו באתר האיגוד הישראלי לשחמט ב- 2.9.21. פרק ט' 2 קובע:
- (א) הליגות לנשים תחולקנה לשתי רמות: עלית וארצית.
 - (ב) החל מעונת 2022 בליגה העלית יישחקו שש קבוצות בשיטת ליגה.
 - (ג) לליגה הארצית הרישום יהיה פתוח, הליגה תחולק למחוזות של 4-6 קבוצות.
 - (ד) הסדרי העלית לליגה הלאומית ייקבעו בתחילת העונה על ידי מנהל הליגה, בהתאם לכמות הקבוצות הנרשמות.
 - (ה) סדרי ירידה: שתי הקבוצות האחרונות בליגה העלית תרדנה לליגה הארצית.
 - (ו) המפגשים יתקיימו על ארבעה לוחות.
 - (ז) הופעה נרשמת לחוקית אם שלוש שחקניות הופיעו למפגש.
 - (ח) ניצחון קבוצתי מקנה חצי נקודת בונוס.

6. מנהלת הליגה שינתה את סעיף ה' בנוגע למספר הקבוצות היורדות והחליטה לבטל את הירידה וזאת כדי שבשנת 2023 תשתתפנה עשר קבוצות בליגה הלאומית וכן החליטה המנהלת על שיטת המשחקים שתהיה שיטת פליי-אופ של חצי גמר וגמר בו הראשונות בכל בית תשחקנה בהצלבה נגד השנייה בבית השני ושתי המנצחות יישחקו ביניהן בגמר.

7. יו"ר מנהלת הליגה טען שמדובר בהחלטה שהיא בסמכות מנהלת הליגה ועל כן אין מקום להתערב בה, ולגבי מספר הירידות הסביר שלאור ההחלטה שבשנת 2023 תשחקנה עשר קבוצות, הדרך היחידה היא לבטל את היורדות השנה כשפתרון אחר יוריד את שתי הקבוצות האחרונות לליגה הארצית כדי להשיב אותן לאחור מכן.

8. כפי שקבעתי בעבר (ראו פס' 8 לפסק הדין בעניין ריבשטיין נ' האיגוד הישראלי לשחמט, מתאריך 6.4.2022), ככלל, בית הדין אינו מתערב בתוכנו של החלטות הגורמים המוסמכים והמקצועיים אלא אם נפל פגם משפטי בדרך קבלת ההחלטה, לרבות עיתויה ומועד פרסומה.
9. מאחר שמנהלת הליגה החליטה לשנות את שיטת המשחקים מהשיטה שהייתה נהוגה בשנים האחרונות (משיטה שוויצרית לשיטת פליי-אופ), מן הראוי היה לשמוע את עמדת הקבוצות בליגה הלאומית לפני מתן ההחלטה, כאשר ההחלטה תתקבל על ידי מנהלת הליגה לאחר שתשקול את השיקולים ותשמע את טיעוני הקבוצות. לכל אחת מהשיטות יש יתרונות וחסרונות בעיקר לעניין שיבוץ השחקניות אולם מדובר בהחלטה מקצועית שעל מנהלת הליגה להחליט בה. אשר לשינוי מספר היורדות, התרשמתי שמדובר בהחלטה שכאה להתאים את התוכנית בשנת 2023 להגדיל את מספר הקבוצות בליגה הלאומית לעשר קבוצות אולם מאחר שמדובר בשינוי של פרק ט'2(ה) לכללי הליגה, אף אם הוא מיטיב, מן הראוי שמנהלת הליגה תשמע גם בעניין זה את טיעוני הקבוצות.
10. לאור האמור, הערעור מתקבל במובן זה שמנהלת הליגה תפנה לקבוצות הליגה הלאומית כדי שיוכלו לטעון טענותיהן (בכל דרך שתחליט מנהלת הליגה), ולאחר שמיעת הטיעונים תקבל מנהלת הליגה החלטה בנוגע לשיטת המשחקים ולמספר היורדות.
11. למען הסר ספק, אין באמור משום כבילת שיקול הדעת של מנהלת הליגה ואין בהחלטה כדי לעורר ציפיות אצל המועדון המערער בקשר לתוצאה הסופית. חזקה על מנהלת הליגה שתקבל החלטה מקצועית לאחר שתשמע את הקבוצות.
12. לאור התוצאה, המזכירות תשיב את אגרת הערעור למערער.
- ניתן בהעדר הצדדים, היום ט"ז בסיון, תשפ"ב - 15 ביוני 2022.
מזכירות האיגוד תשלח את פסק הדין לצדדים.

פרופ' דוד א' פרנקל
מ"מ קבוע לנשיא בית הדין